

VIRTUAALISEN LÄHIPOLIISIRYHMÄN TOIMINTAKERTOMUS 2010

1. Johdanto

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä sijaitsee fyysisesti Helsingin poliisilaitoksen Eteläisessä poliisipiirissä. Ryhmän vahvuus on kolme: ylikonstaapeli Marko Forss (ryhmänjohtaja), ylikonstaapeli Mikko Manninen (vararyhmänjohtaja) ja vanhempi konstaapeli Jutta Antikainen. Ryhmän esimiehenä toimii Eteläisen poliisipiirin tutkintayksikön päällikkö ylikomisario Juhani Vuorisalo.

Virtuaalisen lähipoliisiryhmän päätyö tapahtuu IRC-Gallerian, Facebookin ja Messengerin kautta. Toiminnalle keskeistä ovat kasvollisuus ja alhaisen kynnyksen viestintä. Toiminnan kautta on luotu uudenlainen ja helppo mahdollisuus ottaa yhteyttä poliisiin. Poliisi tuo omalla osallistumisellaan turvallisuuden tunnetta sosiaaliseen mediaan. Ryhmä puuttuu sosiaalisessa mediassa tapahtuviin rikoksiin ja ennalta ehkäisee toiminnallaan rikosten syntymistä.

Ryhmä kirjoittelee satunnaisesti myös muille sivustoille ja vanhempi konstaapeli Jutta Antikainen vierailee www.demi.fi palvelussa noin kaksi kertaa vuodessa, vastaamassa pääsääntöisesti nuorten tyttöjen kysymyksiin.

Tämän lisäksi ryhmä tutkii alueensa koulukiusaamisrikokset ja jalkautuu kerran kuussa tekemään päihdevalvontaa Helsingin keskustan alueelle. Sidosryhmäyhteistyö on tiivistä ja ryhmän jäsenet ovat käyneet puhumassa useissa seminaareissa ja antaneet haastatteluja työhönsä liittyvistä asioista.

Kulunut vuosi oli työntäyteinen ja sen myötä syntyi myös tulosta. Ryhmä vastasi tuhansiin viesteihin eri palveluissa ja suoritti erilaisia toimenpiteitä toistasataa kappaletta. Suullisia huomautuksia annettiin erilaisissa kiusaamisrikoksissa ja rikosilmoituksia kirjattiin etenkin seksuaalirikoksista. Ryhmä kävi luennoimassa runsaasti työhönsä liittyvistä asioista oman organisaation ja erilaisten sidosryhmien tilaisuuksissa. Yhteistyö median kanssa oli myös vilkasta, koska erilaisia haastatteluja annettiin yli 60 kertaa vuoden aikana.

2. Toimintaympäristöt

2.1. IRC-Galleria

IRC-Galleriassa poliisiprofiilit vastailevat kysymyksiin ja osallistuvat keskusteluun erilaisissa yhteisöissä. IRC-Gallerian blogeille kirjoitetaan ajankohtaisista asioista ja kirjoitukset ohjataan näkymään myös Facebookin poliisiprofiileihin. Käyttäjäkunta on pääsääntöisesti alaikäisiä, vaikka koko palvelun käyttäjien keski-ikä on noin 21 vuotta.

IRC-Gallerian poliisiprofiileille tuli toiminnan ensimmäisen 15kk (09/2008-12/2009) aikana noin 50 000 viestiä. Viestien määrä on vähentynyt jonkin verran IRC-Gallerian suosion laskettua, mutta toisaalta viestien laatu on parantunut. Tämä tarkoittaa sitä, että poliisiprofiileille tulleet viestit ovat olleet enenevässä määrin asiallisia kysymyksiä ja ilmoituksia, jotka ovat johtaneet toimenpiteisiin. Poliisiin näkyvä toiminta sosiaalisessa mediassa on tullut jo sen verran tunnetuksi, ettei toiminta herätä niin paljon ihmetystä ja sitä kautta turhia viestejä.

Suuri osa viesteistä tulee yksityisesti, jolloin vain lähettäjä ja poliisiprofiilin haltija näkevät viestit. IRC-Gallerian ylläpidosta saadun tilaston mukaan kolmelle poliisiprofiilille lähetettiin vuonna 2010 yhteensä noin 16 000 viestiä. Näistä yksityisviestien määrä oli noin 6500.

2.2. Facebook

Facebookissa poliisiprofiileiden inboxiin, eli henkilökohtaiseen postilaatikkoon, tuleviin viesteihin vastaillaan päivittäin. Vastattuja viestejä kolmelle poliisiprofiilille tuli yhteensä noin 80kpl kuukaudessa. Kysymykset ovat pääsääntöisesti aikuisilta ihmisiltä.

Tämän lisäksi poliisiprofiilit vastaavat kysymyksiin Poliisihallituksen viestinnän ylläpitämällä Suomen poliisi –faniryhmän julkisella keskustelupalstalla. Vastauksien lukumäärästä ei ole saatavilla tarkkaa tilastoa, mutta niitä kirjoitetaan päivittäin.

2.3. Messenger

Messenger on käytössä jokaisena työpäivänä. Sitä käytetään vain kun tarvitaan intensiivistä reaaliaikaista keskustelua. Tällainen voi olla esimerkiksi jonkin vakavan rikoksen alkuselvittely. Palvelun osalta ei ole saatavissa mitään tarkempaa tilastoa käyttäjien keskustelujen määrästä.

2.4. Poliisista päivää –blogi

Ylikonstaapeli Marko Forss kirjoittaa Poliisihallituksen ylläpitämällä Poliisista päivää –blogilla, jossa kirjoituksiaan julkaisee useita erilaisissa poliisitehtävissä olevia henkilöitä. Forss julkaisi vuoden 2010 aikana kyseisellä sivustolla kolme blogikirjoitusta. Muuten poliisiprofiilit kirjoittavat IRC-Gallerian kautta blogikirjoituksia vuosittain kymmeniä.

2.5. Kotisivu

Ryhmälle on luotu oma kotisivu www.poliisi.fi/nettipoliisi. Kotisivulta löytyy linkit kaikkiin toiminnassa mukana oleviin poliisiprofiileihin. Tällä varmennetaan se, että palvelussa oleva poliisiprofiili on varmuudella poliisin käytössä.

Kotisivulle on koottu linkkejä erilaisiin poliisitoimintaan liittyviin aiheisiin ja suurin osa linkeistä johtaa poliisiprofiilien blogikirjoituksiin, joissa käsitellään eniten kysytyjä asioita. Linkit on jaettu neljään eri aihealueeseen: ajankohtaista, internettiin liittyvät asiat, liikenteeseen liittyvät asiat ja muita asioita.

Sivusto on ollut olemassa melkein toiminnan aloittamisesta asti. Kotisivulla vieraillee satoja kävijöitä viikoittain. Vuoden 2010 aikana sivuilla vierailtiin yhteensä noin 33 000 kertaa.

Facebook-toimintaa varten Poliisihallitus on luonut kotisivun www.poliisi.fi/suomi/facebook, mistä on linkit virtuaalisen lähipoliisiryhmän poliisiprofiileihin Facebookissa.

2.6. Sähköpostit

Ryhmä saa päivittäin sähköposteja omiin henkilökohtaisiin virkasähköpostiosoitteisiinsa. Yllättävän moni toimenpiteeseen johtanut tieto tulee nykyisin sähköpostin kautta. Tämä voi johtua siitä, että ihmiset haluavat pysyä anonyymina ja lähettää tietoja ensin anonyymista sähköpostiosoitteesta.

Vastattuja sähköposteja kertyy yhteensä noin 35kpl kuukaudessa. Vastattujen sähköpostiviestien tilastoihin ei oteta mukaan niitä viestejä, jotka ovat aiheuttaneet varsinaiseen tilastoon merkityn toimenpiteen tai koskevat jotain muuta työasiaa. Todellisuudessa sähköpostiviestejä tulee siis huomattavasti enemmän.

3. Muu toiminta

3.1. Koulukiusaamisrikokset

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä tutkii kaikki Eteläisen poliisipiirin alueen koulukiusaamisrikokset. Vuoden 2009 loppupuoliskolla ryhmällä oli käynnissä Ilmoita kiusaamisesta –projekti, jossa asiakkaille annettiin mahdollisuus ilmoittaa kiusaamisesta myös sosiaalisen median kautta. Projektissa oli mukana seitsemän keskustan alueen yläkoulua. Projektin tiimoilta kirjattiin noin kymmenen rikosilmoitusta.

Projektin loppumisen jälkeen 2009 vuoden lopussa, virtuaalinen lähipoliisiryhmä tutki vuonna 2010 neljä koulukiusaamisrikosta. Muutoin Eteläisen poliisipiirin lähipoliisiryhmä (perinteinen) on enimäkseen hoitanut koulukiusaamistapaukset puhuttamalla osallisia.

Koulukiusaamisrikoksia hoidetaan kuitenkin valtakunnallisesti useita kuukausittain sosiaalisen median kautta. Kiusaaminen voi olla netissä, reaali maailmassa tai molemmissa tapahtuvaa. Sekä tekijää, että asianomistajaa puhutetaan tapahtumien johdosta.

Asian jatkotoimenpiteet päätetään tapauskohtaisesti vakavuusasteesta riippuen: neuvomalla ilmoittamaan asiasta koululle tai vanhemmille, tekemään asiasta rikosilmoitus, antamalla suullinen huomautus kiusaajalle, ilmoittamalla vanhemmille tai kouluun, sekä tarvittaessa tehdään jopa rikosilmoitus. Toiminnalla on saatu hyviä tuloksia aikaan ja kiusaaminen loppumaan.

3.2. Päihdevalvonta

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä jalkautui noin kerran kuukaudessa Helsingin keskustan alueelle tekemään päihdevalvontaa. Päihdeilmoitusten lukumäärää ei ole tilastoitu erikseen virtuaalisen lähipoliisiryhmän osalta. Eteläisen poliisipiirin sosiaalityöntekijä oli yleensä mukana partiassa.

Ylikonstaapeli Mikko Manninen kävi kolmen viikon kierrolla Eteläisen poliisipiirin kenttäyksikössä lokakuun ja marraskuun vaihteessa 2010. Manninen hoiti pääsääntöisesti kenttäjohtajan tehtäviä kyseisenä ajankohtana ja toi ajankohtaista tietoa koko virtuaaliselle lähipoliisiryhmälle kentän puolelta.

3.3. Sidosryhmäyhteistyö ja asiantuntijaseminaarit

Ryhmä on käynyt luennoimassa tai sidosryhmätapaamisissa toimintaansa liittyvissä asioissa 56 kertaa vuoden 2010 aikana. Kutsuja luennoimaan erilaisiin tilaisuuksiin tulee viikoittain ympäri Suomea. Näistä joudumme karsimaan esimerkiksi muille alueille kohdistuvat koulukäynnit. Virtuaalinen lähipoliisiryhmä on pyrkinyt keskittymään vain valtakunnallisen luonteen omaaviin seminaareihin.

3.4. Haastattelut ja tiedotteet

Virtuaalisen lähipoliisiryhmän asiantuntijarooli on johtanut siihen, että erilaiset mediat pyytävät melko usein kommentteja erilaisiin sosiaalista mediaa koskeviin ajankohtaisiin asioihin.

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä on antanut koko vuoden 2010 aikana reilut 60 haastattelua. Haastatteluja on annettu kaikkiin medioihin sanomalehdistä televisioon. Osa haastatteluista on ollut kommentteja tapahtumiin ja ilmiöihin, mutta joukossa on myös pelkästään virtuaalisesta lähipoliisitoiminnasta tehtyjä juttuja.

Ryhmä on pyrkinyt myös tiedottamaan omatoimisesti työn kautta esille tulleista rikoksista ja ilmiöistä. Kaikki tiedotteet julkaistiin ennalta estävässä mielessä. Tiedotteita julkaistiin vuonna 2010 ryhmän toiminnasta kaksi, jotka käsittelivät identiteettivarkauksia ja seksuaalirikoksia. Tämän lisäksi ryhmä oli mukana tiedotteessa, jossa käsiteltiin kotipommien vaaroja ja julkaistiin rap-kappale aiheesta.

Molemmat ryhmän toiminnasta annetut tiedotteet menivät mediassa todella hyvin läpi ja ne saivat aikaan paljon keskustelua. Identiteettivarkauksia koskeneen tiedotteen seurauksena tehtiin eduskunnassa kirjallinen kysymys hallitukselle kansanedustaja Antti Kaikkosen toimesta.

3.5. Kehitys- ja koulutustyö

Ryhmä on käynyt kouluttamassa poliiseja sosiaaliseen mediaan liittyvistä aiheista erilaisilla kursseilla ja poliisilaitoksilla. Ryhmä järjesti myös oman kaksipäiväisen seminaarin Tampereella huhtikuussa 2010. Seminaariin osallistui yli sata organisaatiomme edustajaa, joille kerrottiin sosiaalisen median vaikutuksista poliisityöhön monen eri asiantuntijan toimesta.

Ylikonstaapeli Marko Forss on jäsenenä POHA:n vetämässä sosiaalisen median työryhmässä. Työryhmän tehtävänä on organisoida poliisin näkyvä työ sosiaalisessa mediassa valtakunnan tasolla. Työryhmällä on työaikaa vuoden 2011 loppuun, mutta näillä näkymin ryhmä tulee jatkamaan toimintaansa myös tuon jälkeen.

Ylikonstaapeli Marko Forss oli mukana SM:n vetämässä identiteettiohjelmassa. Virtuaalisen lähipoliisiryhmän edustajan tarkoitus oli tuoda asiantuntemusta sosiaaliseen mediaan liittyvistä identiteettivarkauksista.

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä toiminta liittyy sosiaaliseen mediaan. Lainsäädäntö on sosiaaliseen mediaan liittyen usein vaikeasti tulkittavissa, koska lait ovat pääsääntöisesti laadittu ennen sosiaalista mediaa. Virtuaalinen lähipoliisiryhmä on antanut muutamia lausuntoja eri sidosryhmien ohjeisiin so-

siaaliseen mediaan liittyen ja ryhmä on kirjannut muistion yhteen lakiuudistukseen. Ryhmä on tämän lisäksi julkaissut oman käsikirjan Nettirikosten pohdintaa, jossa käsitellään nettiin liittyviä rikoksia ja niiden tunnusmerkistöä.

Ryhmä on kirjannut itselleen muutamia rikosilmoituksia, joista on tarkoitus saada ennakkotapauksia poliisille sosiaalisessa mediassa tapahtuviin rikoksiin liittyen. Muuten ryhmä ei suorita varsinaista esitutkintaa kuin oman alueen koulukiusaamisrikosten osalta.

4. Toimenpiteisiin johtaneet suoritteet 06/2010 – 12/2010 (7kk)

4.1. Yleistä

Virtuaalinen lähipoliisitoiminta on ollut käynnissä syyskuusta 2008 lähtien ja sen toimintaa on tilastoitu marraskuusta 2009 lähtien. Tilastointimalli uusittiin 1.6.2010, jonka jälkeen tilastoinnista saadaan haettua paremmin tietoja. Tämän takia tilastoidut toimenpiteet ovat vain seitsemältä kuukaudelta. Tuona aikana ryhmä sai yhteensä 139 ilmoitusta, jotka aiheuttivat jonkinlaisen toimenpiteen.

Pelkät viesteihin vastaamiset tai neuvominen rikosilmoituksen tekemiseen ei johda toimenpidesuoritukseen. Pohjana on aina jokin konkreettinen toimenpide, jonka ryhmän jäsen on tehnyt. Osa suoritteista tulee muutaman minuutin työn tuloksena, mutta osaa asioista joudutaan käsittelemään viikkoa.

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä ei ole rikosilmoituksenkirjaamisautomaatti. Rikosilmoituksia kirjataan suoraan vain arkaluontoisista aiheista, tai kun ilmoittajana on alaikäinen henkilö ja herää epäily, että asian ilmoittaminen poliisille voisi jäädä tekemättä ilman ryhmän toimenpiteitä. Selkeitä esimerkkejä tällaisista arkaluontoisista asioista ovat seksuaali- ja läheisväkivaltarikokset.

4.2. Ilmoitustapa

Virtuaalinen lähipoliisitoiminta alkoi IRC-Galleriasta ja sen rooli toimenpiteitä aiheuttavana palvelun lähteenä on ollut suurin. Tämä ei siis tarkoita sitä, että toimenpiteet ovat tapahtuneet kyseisessä palvelussa, vaan että ensimmäinen yhteydenotto on tullut sitä kautta.

Toiminnan laajentuessa ja julkisuuden lisääntyessä ilmoituksia on alkanut tulemaan runsaasti myös sähköpostin kautta. Syitä tähän voi olla monia. Sähköposti tarjoaa lähtökohtaisesti anonyymien lähestymistavan eikä kaikilla kansalaisilla ei ole olemassa profiilia sosiaalisessa mediassa.

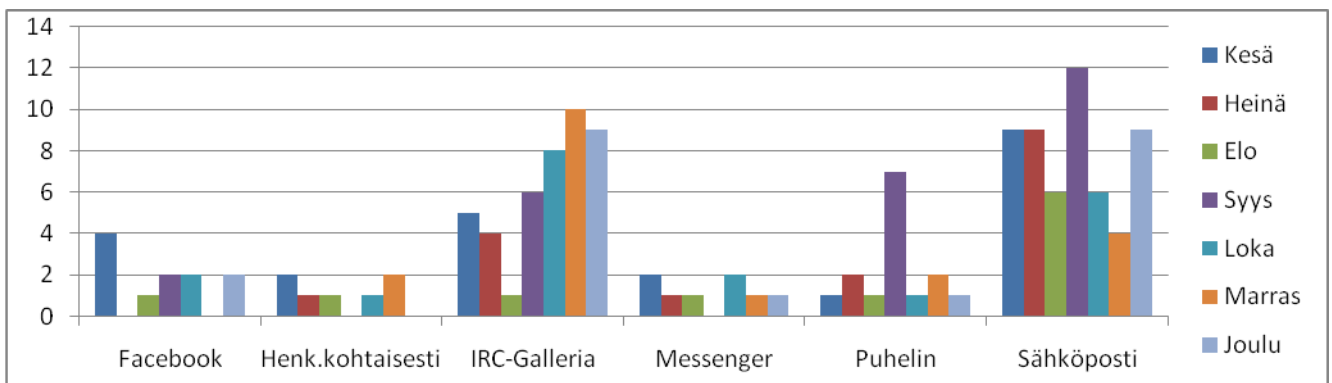
Sähköpostin kautta ilmoituksia on tullut yhteensä 55kpl ja IRC-Gallerian kautta 43kpl. Yllättävää on Facebookin alhainen osuus, koska se on kuitenkin maailman ja Suomenkin suosituin sosiaalisen median palvelu. Yksittäiset poliisiprofiilit ovat aloittaneet toiminnan Facebookissa vasta tammikuun lopussa 2010, joka saattaa selittää toimenpiteiden vähäistä määrää. Ihmiset eivät ole löytäneet vielä kyseisiä profiileja niin hyvin. Henkilökohtaisesti ja puhelimitse tulleet ilmoitukset ovat pääsääntöisesti omalle organisaatiolle annettua virka-apuja tai oma-aloitteisesti tehtyjä toimenpiteitä.

Taulukko 1 (Toimenpiteeseen johtaneen tiedon alkulähde kuukausittain)

ILMOITUSLAJI	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	Kaikki yhteensä	
Facebook	4			1	2	2		2	11
Henk.kohtaisesti	2	1	1			1	2		7
IRC-Galleria	5	4	1		6	8	10	9	43
Messenger	2	1	1			2	1	1	8
Puhelin	1	2	1		7	1	2	1	15
Sähköposti	9	9	6		12	6	4	9	55
Kaikki yhteensä	23	17	11		27	20	19	22	139

Kaavio 1 (Toimenpiteeseen johtaneen tiedon alkulähde kuukausittain)

4.3. Toimenpiteiden jakautuminen poliisilaitoksittain

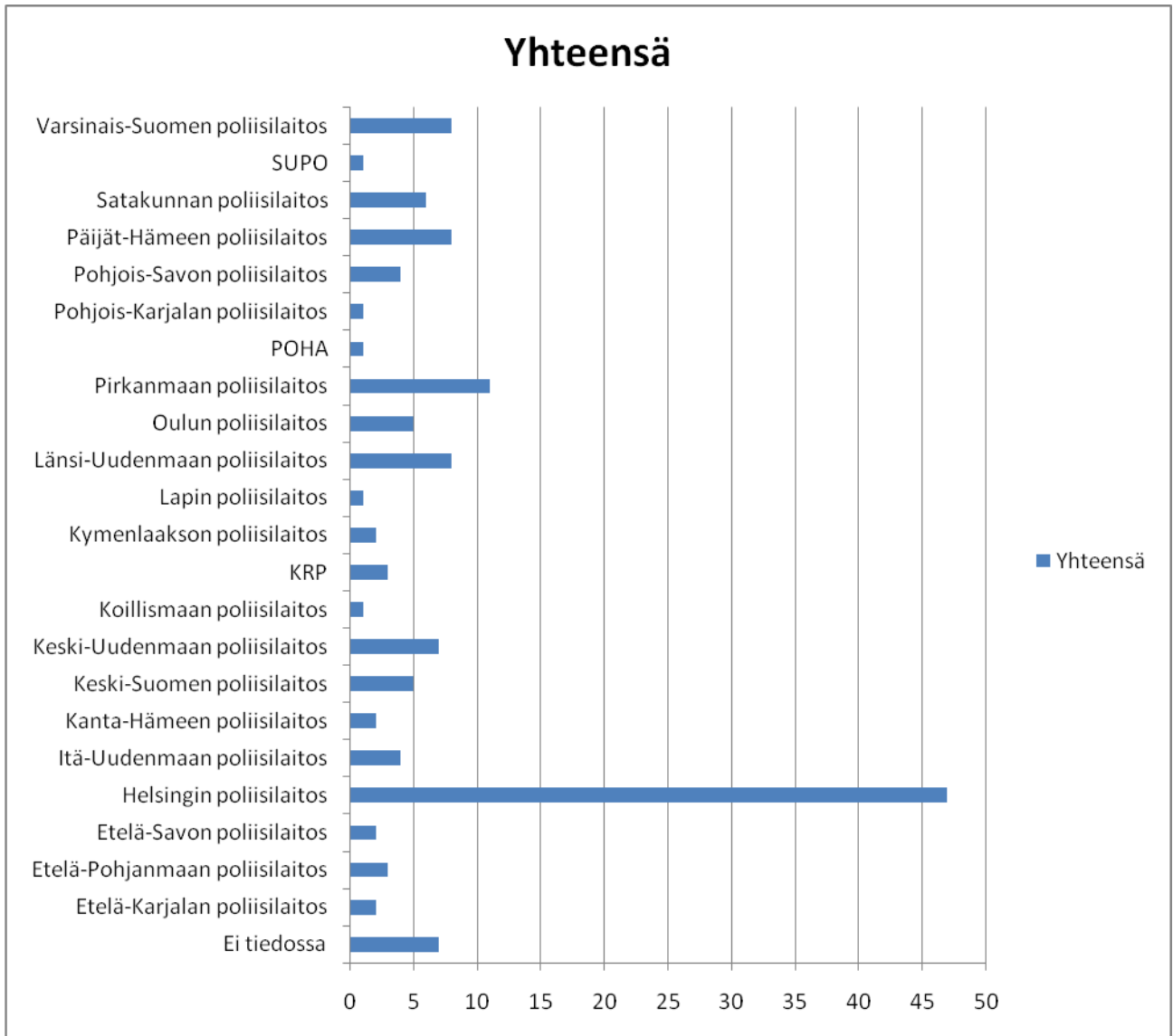
Netin globaalin luonteen takia toimintaa on mahdotonta rajoittaa vain Helsingin alueelle. Tämän takia suoritteita tulee koko Suomen alueelle. Toimintaa on kuitenkin mahdollisuus painottaa oman poliisilaitoksen alueelle erilaisin toimenpitein. Helsingin alueelle kohdistuneiden toimenpiteiden määrä selittyy esimerkiksi virka-apujen suurella määrällä (17kpl).

Taulukko 2 (Toimenpiteeseen johtaneiden suoritusten jakautuminen poliisilaitosten välillä)

POLIISILAITOS	Yhteensä
Ei tiedossa	7
Etelä-Karjalan poliisilaitos	2
Etelä-Pohjanmaan poliisilaitos	3
Etelä-Savon poliisilaitos	2
Helsingin poliisilaitos	47
Itä-Uudenmaan poliisilaitos	4
Kanta-Hämeen poliisilaitos	2
Keski-Suomen poliisilaitos	5
Keski-Uudenmaan poliisilaitos	7
Koillismaan poliisilaitos	1
KRP	3
Kymenlaakson poliisilaitos	2
Lapin poliisilaitos	1
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos	8
Oulun poliisilaitos	5
Pirkanmaan poliisilaitos	11
POHA	1
Pohjois-Karjalan poliisilaitos	1
Pohjois-Savon poliisilaitos	4
Päijät-Hämeen poliisilaitos	8
Satakunnan poliisilaitos	6
SUPO	1
Varsinais-Suomen poliisilaitos	8
Kaikki yhteensä	139

Kaavio 2 (Toimenpiteeseen johtaneiden suoritusten jakautuminen poliisilaitosten välillä)

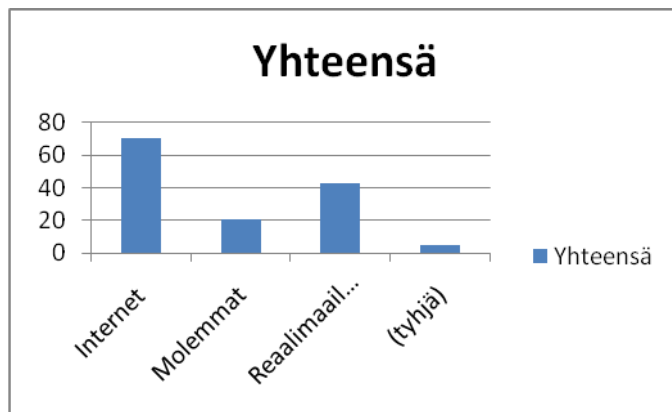
4.4. Tapahtumaympäristö

Tilastoinnissa selvitetään missä seuraus tai teko on tapahtunut. Koska toiminta tapahtuu sosiaalisessa mediassa, on luonnollista, että iso osa tapauksista on yhteydessä nettiin. Reaalimaailman osuus on kuitenkin suhteellisen suuri toimenkuvaan nähden.

Taulukko 3 (toimenpiteen kohteen tapahtumaympäristö)

TEKOPAIKKA	Yhteensä
Internet	70
Molemmat	21
Reaalimaailma (tyhjä)	43
Kaikki yhteensä	139

Kaavio 3 (toimenpiteen kohteen tapahtumaympäristö)

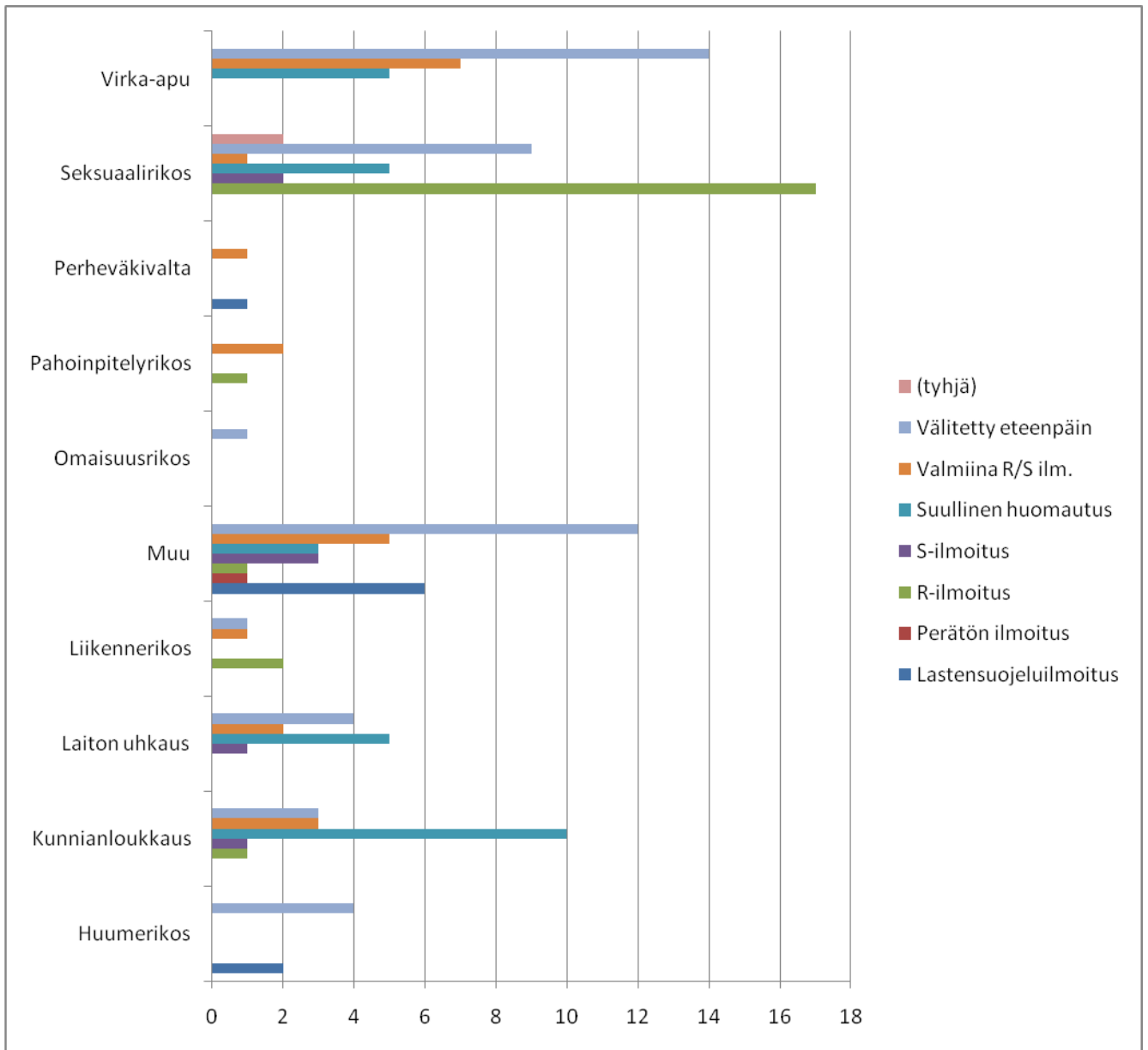
4.5. Rikoluokat

4.5.1. Yleistä

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä on jaotellut tilastoinnin rikosnimikkeiden osalta erilaisiin ”rikosluokkiin”. Rikoluokat jaetaan huumerikokseen, kunnianloukkaukseen, laittomaan uhkaukseen, liikenne rikokseen, muuhun, omaisuusrikokseen, pahoinpitelyrikokseen, perheväkivaltaan, seksuaalirikokseen ja virka-apuun.

Kaavio 4 (Rikoslukittain toimenpiteeseen johtanut suoritus)

4.5.2. Huumerikokset

Huumerikoksista on toimenpiteeseen johtanut yhteensä kuusi ilmoitusta. Kahteen näistä on ollut syytä huolestuminen lapsen huumeiden käytöstä ja tämän seurauksena on tehty lastensuojeluilmoitus. Neljässä tapauksessa poliisiprofiilit ovat saaneet vihjeen huumausainerikoksesta, joka on lähetetty eteenpäin.

4.5.3. Kunnianloukkaus ja laitton uhkaus

Ryhmä puuttuu kiusaamisrikoksiin ja niiden yleisin rikosnimike on kunnianloukkaus ja heti hyvänä kakkosena laitton uhkaus. Melkein kaikki kyseiset rikokset ovat tapahtuneet pelkästään tai osittain netin kautta. Ryhmä pyrkii pääsääntöisesti neuvomaan asianomistajaa rikosilmoituksen tekemiseen, jos kyseessä on selkeästi rikoksen tunnusmerkistön täyttävä teko. Rikosilmoituksia ei ole tehty kuin kunnianloukkauksista kuin yksi. Laittomasta uhkauksesta ei ole yhtään rikosilmoitusta.

Yleisin toimintapa kiusaamistapauksissa on epäillyn kiusaajan huomauttaminen. Epäillyn profiiliin kirjoittamalla tai muilla tavoin annetaan hänelle suullinen huomautus tapahtuneesta. Asianomistajaa neuvotaan ottamaan yhteyttä uudelleen, jos kiusaaminen jatkuu. Virtuaalisen lähipoliisiryhmän kokemuksen mukaan akuutti puuttuminen kiusaamiseen on ollut erittäin tehokasta. Vain muutaman tapauksen kohdalla kiusaaminen on jatkunut välittömästi. Palautetta ja kiitosta kiusaamisen loppumisesta on saatu sitäkin enemmän.

Kunnianloukkauksista annettiin kymmenen suullista huomautusta ja laittomasta uhkauksesta viisi suullista huomautusta. Osasta tapauksista oli jo valmiina rikosilmoitus, johon toimitettiin lisätietoja. Kunnianloukkauksista kirjattiin yhteensä 18 suoritusta ja laittomasta uhkauksesta 12 suoritusta.

4.5.4. Liikennerikos

Sosiaalisessa mediassa tulee vastaan melko paljon erilaisia liikenteeseen liittyviä kuvia ja videoita. Osassa näistä on lähinnä nuorten hurjastelukuvia. Kahdessa tapauksessa näistä kirjattiin rikosilmoitus, koska tekoa ei voitu pitää vähäisenä. Liikennerikoksista kirjattiin yhteensä neljä suoritusta.

4.5.5. Muu (+ tietoa lastensuojeluilmoituksista)

Kyseiseen kohtaa kirjataan kaikki muut tapahtumat, jotka eivät sovellu olemassa oleviin rikosluokkiin. Muu –nimikkeellä kirjattiin 31 suoritusta.

Yleisin suoritus tulee vihjeen tai tiedon eteenpäin lähettämisestä, joka ei kuulu mihinkään muuhun rikosluokkaan. Näitä tapauksia oli yhteensä 12kpl. Kyseiseen kohtaan tilastoitiin esimerkiksi itsetuhoisten ja masentuneiden avunanto.

Kohdasta löytyy erilaisen tiedustelutiedon lähettäminen eteenpäin esimerkiksi koulu-uhkaus tapauksissa. Havaintona voi todeta, että koulu-uhkausten ja niihin liittyvän toiminnan määrä on ollut vähäisempi kuin vuonna 2009.

Tähän ryhmään kuuluvat myös muista kuin rikoksien takia tehdyt lastensuojeluilmoitukset. Lastensuojeluilmoituksia tehtiin ilman rikosperustetta kuusi kappaletta (kaksi lastensuojeluilmoitusta ilman rikosilmoituksen kirjaamista luokiteltu huumausainerikokseksi). Syitä lastensuojeluilmoituksen tekemiseen oli itsensä viiltely, masentuneisuus ja syömishäiriöt.

Yhteensä lastensuojeluilmoituksia on tehty ryhmän toimenpiteiden seurauksena lähemmäs parikymmentä eri tapahtumien seurauksena, kun otetaan mukaan rikosilmoituksiin johtaneet toimenpiteet. Näistä lastensuojeluilmoitus on jätetty tehtäväksi kuitenkin varsinaiselle tutkijalle.

4.5.6. Omaisuusrikokset

Suorituksia tuli yksi ja kyse oli omaisuusrikoksen vihjeen eteenpäin lähettämisestä.

4.5.7. Pahoinpitelyrikos

Pahoinpitelyrikoksista tuli kaksi ilmoitusta, joista toisesta tehtiin rikosilmoitus.

4.5.8. Perheväkivalta

Perheväkivaltaan liittyviä suorituksia ei tullut kuin kaksi kappaletta. Ilmoituksia perheväkivaltaan liittyvistä tapauksista tuli kuitenkin useampia, mutta ne eivät yleensä aiheuttaneet neuvontaa kummempaa toimenpidettä. Jatkossa tätä toimintaa voisi lisätä ja saada perheväkivaltaa esille erilaisin sosiaaliseen mediaan liittyvin toimintamallein.

4.5.9. Seksuaalirikokset

Seksuaalirikokset olivat suurin yksittäinen virtuaalisen lähipoliisiryhmän työllistäjä. Virtuaalinen lähipoliisiryhmä on pystynyt alentamaan etenkin netissä tapahtuneiden seksuaalirikosten ilmoituskynnystä. Erona normaaliin käytäntöön, virtuaalinen lähipoliisiryhmä saa usein ilmoituksen suoraan nuorelta uhrilta, joka ei ole kertonut asiasta vielä kenellekään.

Seksuaalirikosluokittelu pitää sisällään kaikki rikoslaki 20 luvun rikokset. Tämän lisäksi mukana on rikoslaki 17 luvun mukaiset rikokset, jotka liittyvät sukupuolisiveellisyyteen. Samaan luokitteluun on otettu mukaan myös ne teot, jotka eivät täytä teon tunnusmerkistöä, mutta on kyseisten rikosten valmistelun tunnusmerkistön omaavia. Tällaisesta esimerkkinä aikuisen selkeästi alaikäiselle lähettämä viesti, jossa kehuu kauniiksi ja pyytää tapaamaan.

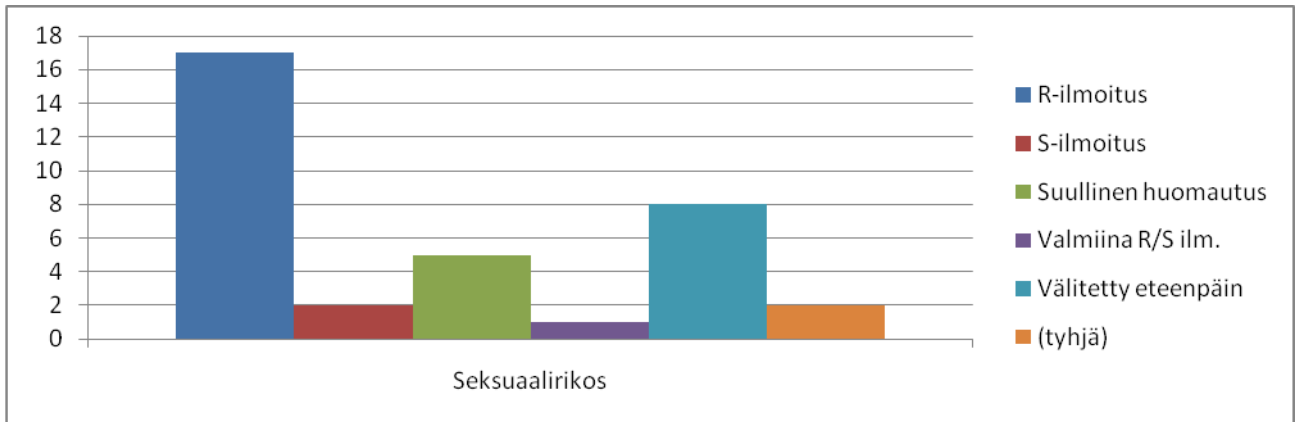
Vaikka osa ilmoituksista on sellaisia, että ne luultavasti olisivat tulleet poliisin tietoon muita kanavia pitkin, on joukossa suurin osa sellaisia arkaluontoisia tapauksia, joista asianomistaja (lapsi) ei ole kertonut kenellekään. Rikoksen selvittämisen aikanakin voi olla suuria vaikeuksia vakuuttaa lapsi siitä, että asiasta on hyvä kertoa myös vanhemmille.

Kokemuksia on myös siitä, että netin kautta suoritetuissa puhutuksissa on saatu asianomistajalta tietoja huomattavasti enemmän ja tarkemmin kuin varsinaisessa kuulustelussa. Tämä korostaakin alustavan puhutuksen tärkeyttä seksuaalirikosten osalta.

Seksuaalirikosluokitteluun laskettavia toimenpiteitä kertyi seitsemän kuukauden aikana yhteensä 36kpl ja niistä 17kpl johti rikosilmoitukseen.

Kaavio 5 (Seksuaalirikosluokittelun toimenpidesuoritukset)

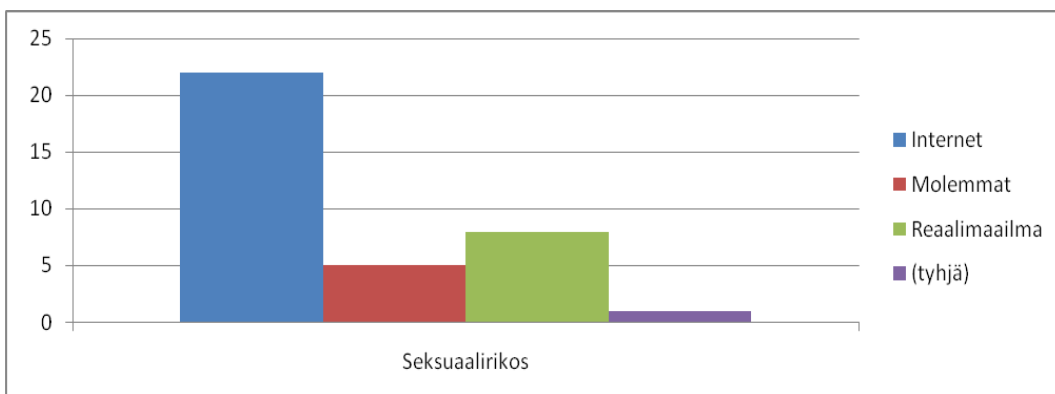

Selkeästi yleisin rikosnimike oli lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö ja tapahtumaympäristönä internet. Tämän lisäksi samassa ilmoituksessa oli joskus useita tekokertoja ja eri asianomistajia. Virtuaalisen lähipoliisiryhmän kautta ilmoitulleista seksuaalirikoksista on saatu esiin tutkittaessa isompia sarjoja. Todellinen tutkittavien rikosnimikkeiden määrä on siis selkeästi suurempi kuin varsinaisten kirjattujen rikosilmoitusten määrä.

Osassa tapauksista oli viitteitä esimerkiksi lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja sen yrityksestä. Kynnys aloittaa esitutkintaa ei kuitenkaan vielä täyttynyt. Näissä tapauksissa epäilyistä yritetään kerätä netin ja rekisterien kautta kaikki mahdollinen tieto ja jos ei mitään esitutkinnan aloittamista tukevaa tietoa löydy, käydään epäilylle antamassa poliisiprofiilin toimesta suullinen huomautus ja muistutetaan suojaikärajasta.

Virtuaalisen lähipoliisiryhmän kautta ilmoitulleiden seksuaalirikosten osalta netissä tapahtuneiden rikosten määrä on kasvanut vuoteen 2009 verrattuna. Ryhmälle tulleista 36:sta seksuaalirikokseen liittyvästä ilmoituksesta 27kpl oli tapahtunut netissä tai osittain netissä. Oheisesta kaaviosta käy ilmi seksuaalirikosten tapahtumapaikka. Verrattuna valtakunnalliseen tasoon, virtuaaliselle lähipoliisiryhmälle tulee normaalia enemmän ilmoituksia nettiin liittyvistä seksuaalirikoksista.

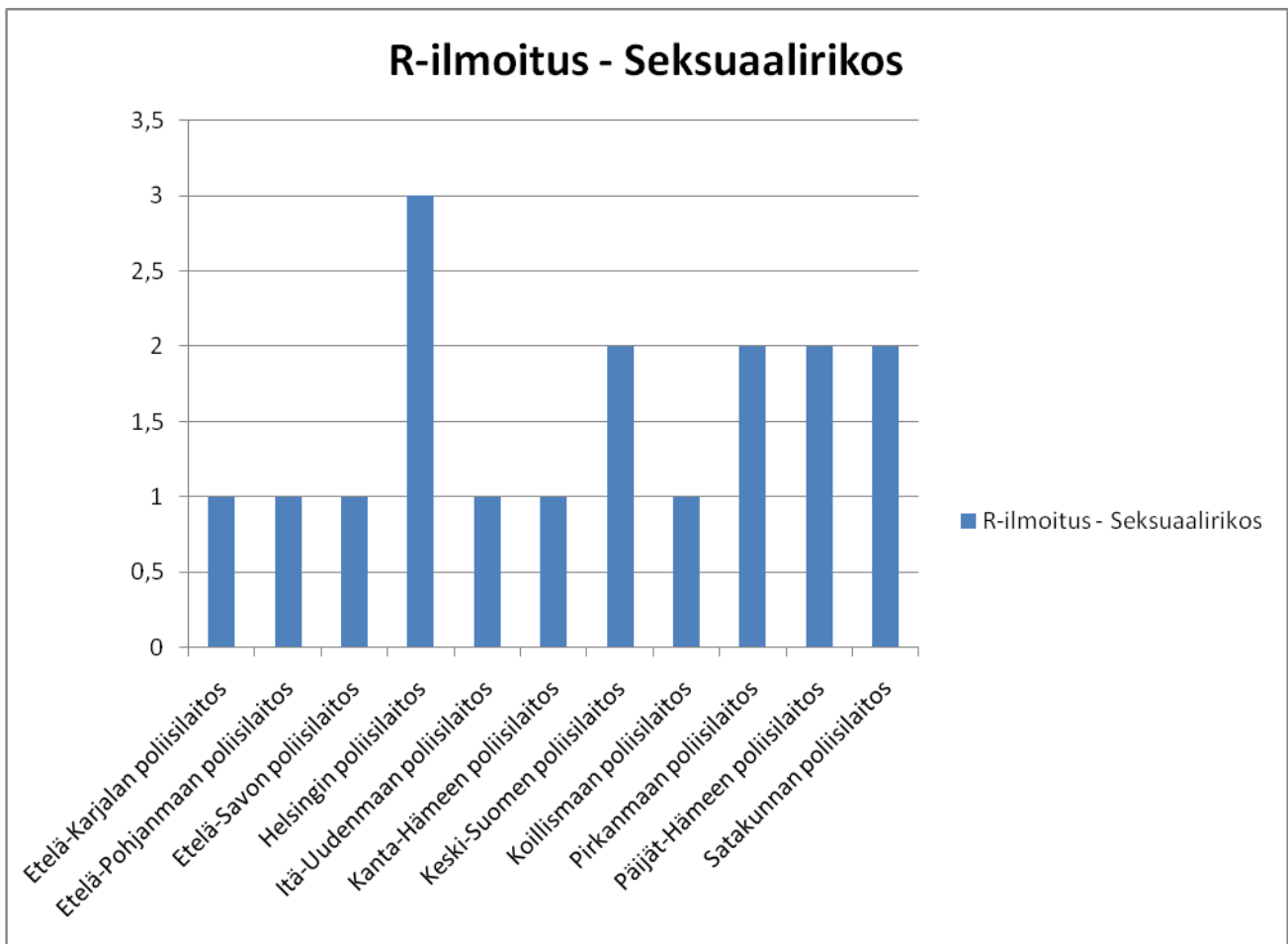
Kaavio 6 (Toimenpiteeseen johtaneet seksuaalirikosluokan tapahtumaympäristö)

Rikosilmoituksia kirjattiin 11 eri poliisilaitokselle ja ne jakautuivat melko tasaisesti poliisilaitosten kesken. Voidaan siis todeta, että fyysisessä sijainnilla ei ole juuri eroa netin seksuaalirikoksen uhriksi joutumiseen.

Kaavio 7 (Seksuaalirikosluokittelutoimenpiteen rikosilmoitukset poliisilaitoksittain)

4.5.10. Virka-apu

Virtuaalinen lähipoliisiryhmä tarjoaa omalle organisaatiolleen asiantuntijapalveluja sosiaaliseen mediaan liittyen. Virka-avut pitävät sisällään tiedonhankintaa sosiaalisesta mediasta tai yksinkertaisimmillaan yhteydenottopyynnön lähettämisen asiakkaan profiiliin sosiaalisessa mediassa. Virka-apua annettiin yhteensä 26 tapauksessa, joista suurin osa (17kpl) kohdistui Helsingin poliisilaitoksen alueelle.